

Store Inspirationsdag 2008

**BØRN
OG KLIMA**

INSPIRATION TIL INSTITUTIONER

STORE INSPIRATIONS DAG 2008

Tekst Medarbejdere ved Afdelingen For Bæredygtig Udvikling

Redaktion Susanne Skavn, Miljøtjenesten

Billeder Siri Reiter

Design og layout Siri Reiter

2008

KØBENHAVNS KOMMUNE

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Afdelingen for Bæredygtig Udvikling

Islands Brygge 37

2300 København S

Telefon 33 66 43 70

www.groeninstitution.kk.dk

Indhold

Aktiviteter i børnehaven eller i naturen	5
Københavns miljøskoler	5
Besøg en miljøskole	5
Hvem kan man ellers møde på Store Inspirationsdag?	6
Kalvebod Naturskole	6
Mininaturskolerne	6
Københavns økobaser	7
Køss (Københavns sunde skolemad)	7
Miljøledelse	7
Inspirationsark	
Dyrevekslen	8
Fartleg med fiskene	9
Flyv med vind	10
Gæt en dyrelyd	11
Hvem lever hvor	13
Hvor bor frøen i naturen og hvad spiser den	14
Sjov med strandskaller	15
Søens og vandhullets fugle	16
Varm mad med solen	17
Energi- & Vandværkstedet	18
Naturværkstedet Kløvermarken	19
Øresundsmiljøskolen	20
Vejledning til elektronisk booking	22

Forord

I disse dage tales der meget om den globale opvarmning og de klima- og miljøproblemer, vi står over for i vores tid. I København arbejder vi på at klæde vores børn ordentligt på, så de er rustet til at varetage den opgave, der venter på dem. Allerede fra en tidlig alder bliver børnene således opmærksomme på, at de har indflydelse på omgivelserne og at de selv kan gøre en forskel.

Københavns natur- og miljøskoler arbejder til stadighed på at give byens børn og unge lærings- og oplevelsesmuligheder inden for natur- og miljøområdet for at sikre, at de opnår en forståelse for samspillet mellem mennesker og natur og vigtigheden af, at værne om vores ressourcer og miljøet som helhed.

Inspiration og interesse er grundlæggende for børns leg og læring, også når det drejer sig om at udvikle og fastholde børns interesse for natur og miljø. Gennem veltilrettelagte og gode oplevelses- og læringsforløb er vi, som til dagligt arbejder med de københavnske børn, sammen med til at skabe et fundament, som kan få betydning for børnene hele livet igennem.

Afdelingen for Bæredygtig Udvikling står igen i år bag fællesarrangementet ”Store Inspirationsdag”, hvor børn i alderen 3-5 år har mulighed for at lege og eksperimentere med naturen, miljøet og sundheden. Samtidig kan I hente ny inspiration og gode ideer til spændende og sjove natur-, miljø- og klimarelaterede aktiviteter sammen med børnene hjemme i institutionen eller lokalområdet.

Vi håber, at dette inspirationsmateriale vil blive brugt flittigt og bidrage med ny inspiration og gode ideer til sjove og lærerige natur- og miljøaktiviteter sammen med børnene.

Rigtig god fornøjelse!

Afdelingen for Bæredygtig Udvikling

Aktiviteter i børnehaven eller i naturen

I dette inspirationsmateriale kan I finde inspiration og ideer til aktiviteter, I kan lave med jeres børn hjemme i institutionen eller ude i naturen. Desuden kan I læse mere om miljøskolerne og de øvrige tilbud, vi har til daginstitutionerne i København.

Københavns miljøskoler

Miljøtjenesten har udviklet og driver tre miljøskoler:

Energi- & Vandværkstedet, Øresundsmiljøskolen og Naturværkstedet Kløvermarken.

De tre miljøskoler har hver især deres specifikke arbejdsområde indenfor natur- og miljøformidling.

Hver af de tre miljøskoler tilbyder forløb for daginstitutioner, men miljøskolerne er også udgangspunkt for rundvisninger, kurser for pædagoger og andre interesserede og en række anderledes forløb.

En miljøskole er et arbejdende værksted, hvor børn og voksne kan beskæftige sig med og eksperimentere med emner inden for natur, miljø og klima. Her er det muligt at prøve kræfter med en række aktiviteter, hvor det er børnene, der er i fokus.

I kan vælge at besøge en miljøskole ved et enkeltstående besøg og få en god oplevelse. Tanken er dog, at besøget ud over at være en god oplevelse, kan suppleres med det netop udsendte klimamateriale og dette inspirationshæfte til brug i og uden for institutionen.

Overordnet set skal miljøskolerne og deres aktiviteter være en kilde til inspiration og gode oplevelser for børn og voksne i Københavns Kommunes daginstitutioner.

Besøg en Miljøskole

Det er gratis for københavnske daginstitutioner at besøge en miljøskole. Aktiviteter og åbningstider på miljøskolerne er forskellige. Her kan I få et overordnet overblik over deres åbningstider:

Naturværkstedet Kløvermarken holder åbent for daginstitutioner hele året og det er muligt at besøge stedet fra mandag til fredag. Husk at booke i forvejen, så I er sikre på, at der er plads til jer.

Øresundsmiljøskolen og **Energi- & Vandværkstedet** holder åbent for daginstitutioner en dag om ugen i perioden fra slutningen af april til slutningen af september. I skolernes sommerferie er der udvidet åbningstid.

På Øresundsmiljøskolen og Energi- & Vandværkstedet tilbydes der to forløb om dagen. Et med start kl. 10.00 og et med start kl. 12.15. Begge forløb har en varighed af små to timer. Du kan læse mere om de enkelte besøg andet steds i dette materiale eller ved at kigge i pædagogvejledningerne under „Børnehaver og Miljø” på www.groeninstitution.kk.dk, hvor du også kan finde svar på mange af de praktiske spørgsmål, der måtte være.

De forskellige natur- og miljøskoler tilbyder forskellige forløb på forskellige tider af året. Derfor er det nødvendigt at gå ind i bookningskalenderen for at se, hvilke aktiviteter der foregår på hvilke dage.

Bookning

Hvis du ønsker at bestille et besøg sker det igennem den elektroniske booking, hvor du har mulighed for at klikke dig frem til den dag, der passer jer bedst. Se hvordan her i mappen.

Når du booker et besøg skal du være opmærksom på, at der for enkelte forløb stilles særlige krav til antallet af deltagere, både børn og voksne.

Hvem kan man ellers møde på Store Inspirationsdag?

Det er Afdelingen for Bæredygtig Udvikling, der står bag Store Inspirationsdag. Ud over medarbejdere, der til dagligt arbejder på en eller flere af de tre miljøskoler, består afdelingen af en række medarbejdere, der varetager opgaver i Miljøtjenesten, på kommunens naturskoler, arbejder med Københavns sunde skolemad eller miljøledelse.

Københavns Naturskoler

I dag er det ikke muligt for de københavnske daginstitutioner at besøge kommunens naturskoler. Vi arbejder på at finde en ordning, der muliggør at børn og voksne fra de københavnske børnehaver kan benytte faciliteterne på naturskolerne.

Børn fra de københavnske daginstitutioner kan dog deltage i særlige arrangementer for kommunens daginstitutioner, som naturskolerne er medarrangører af, for eksempel fællesarrangementer som Store Inspirationsdag, Miljøfestivalen, Miljøtrafikugen og forskellige typer kurser.

Der findes i dag tre forskellige typer naturskoler i København:

Kalvebod Naturskole

- Beliggende på Vestamager
- Fortrinsvis for 3.-10. klasse
- Beliggende 5-10 minutters gang fra metrostation Vestamager
- Bemandet naturskole, naturskolens naturvejledere forestår undervisningen, interesserede lærere har mulighed for at låne udstyr og undervisningsmateriale til at undervise på egen hånd
- Naturskolen råder over flere bålpladser, udstyr til undersøgelser af flora og fauna, waders, overnatningspladser mm.

7 mininaturskoler

- Beliggende i byens parker (Fælledparken, Kastrup Fort, Amager Fælled, Søndermarken, Østre Anlæg, 2 i Utterslev Mose)
- For indskoling, dvs. børnehaveklasse - 2. klasse
- Max. 1/2 times gang mellem skole og mininaturskole
- Mininaturskolerne er ubemandede, klassens lærer forestår selv undervisningen (dansk, matematik, natur/ teknik)
- Mininaturskolerne indeholder udstyr til forskellige former for undervisning, fx forstørrelsesglas, insektstøvsugere, fiskenet, tegneunderlag mm.

Københavns økobaser

- Under Københavns Økobaser er der 9 økobaser, som arbejder ud fra et fælles grundlag med individuelt præg (Rillestenen, Nordstjernen, Fantasiens Ø, Eghjorten, Ravnene, Bøllemosen, Sækkemosen, Havørreden og Kongelunden)
- Økobaserne er beliggende i skovene rundt om København, primært nord for byen
- For alle folkeskolens klassetrin og kommunens fritidsinstitutioner
- Ligger i nærheden af offentlig transport
- De enkelte økobaser er bemanded på forskellig vis. Nogle er fuldt bemandede, på andre er det udelukkende lærerne selv, der forestår undervisningen. Alle økobaser har en økibasebestyrer, en sekretær og en brugergruppe tilknyttet, der står for den pædagogiske udvikling og praktiske drift af økobasen
- Alle økobaser råder over en bålsted og et opbevaringssted til udstyr. Derudover er det forskelligt fra økibase til økibase, hvilket udstyr der forefindes – afhængigt af økobasens placering og de fysiske omgivelser

Ud over medarbejdere fra natur- og miljøskolerne, kan du på Store Inspirationsdag møde medarbejdere fra:

KØSS (Københavns sunde skolemad)

- Skolemadsordning til bespisning af de københavnske folkeskolelever
- Pædagogisk inddragelse i undervisningen på skolen, fx i hjemkundskab, matematik og dansk
- Undervisning i hygiejne, købmandskab, regnskab mm
- Sundhedsfremme

Miljøledelse/ miljøcertificering

- Nedbringelse af ressourceforbrug og forurening samt arbejde med miljøpædagogik ved miljøcertificering af alle kommunens skoler og institutioner
- Arbejdet med miljøledelse skal føre til at skolen/ institutionen bliver miljøcertificeret efter international standard
- Uddannelse af miljøansvarlige
- Pt. er ca. 100 skoler og institutioner blevet certificeret og andre 100 er på vej til at få miljøcertifikatet
- Inddragelse af miljøledelse i det pædagogiske arbejde på skoler/ institutioner i form af undervisningsmateriale og en række aktiviteter

Dyrevekslen

Formål

Børnene udfordres til at bevæge sig på nye og anderledes måder. Gennem fantasi og bevægelse får børnene kendskab til dyrenes „sprog” og adfærd. Denne aktivitet egner sig til at indgå i forløb om husdyr, kæledyr m.m.

Forberedelse

De fysiske rammer har betydning for hvilke materialer, der kan/ skal bruges. Banen kan varieres efter behov. Til brug på græs indsamles f.eks. grene og lange pilegrene (som kan bøjes), presenninger, en stor sæk og tøjdyr eller lignende.

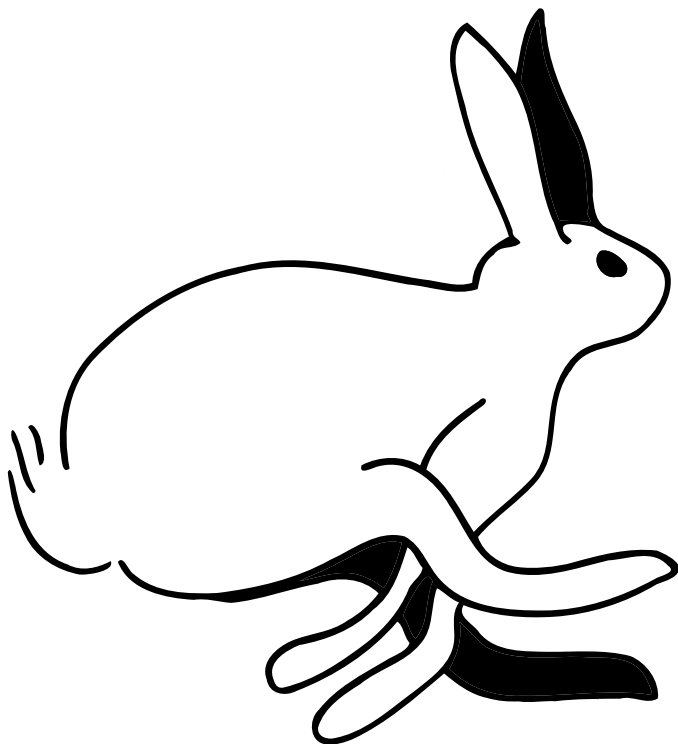
Selve aktiviteten

Inden børnene sendes gennem banen i små grupper, trækker pædagogen et tøjdyr op af sækken og fortæller om dyrets måde at bevæge sig på og dyrets sprog/ lyde. Børnene sendes herefter af sted gennem vekslen (sti gennem skoven), mens de bevæger sig/ siger som det dyr, der er valgt.

Materialer

De fysiske rammer har betydning for hvilke materialer, der kan/ skal bruges. Banen kan varieres efter behov.

På græs bruges f.eks. grene og lange pilegrene (som kan bøjes), presenninger som både kan bruges til vandbassin og tunnel. Desuden skal der bruges en stor sæk og tøjdyr eller lignende.

Fartleg med fiskene

Vi løber om kap med fiskene og ser om I er lige så hurtige som en hundestejle – eller som en haj!

Formål

„Fartleg med fiskene” kan indgå som en del af et forløb, hvor man arbejder med sammenligninger og forskelle mellem mennesker og dyr. Børnene kan slet ikke lade være med at løbe, når de kommer ud på løbebanen – og får gennem legen styrket deres kondition og motorik, samtidig med at de lærer noget om forskellige dyr i havet og deres levevis.

Forberedelse

Lav en løbebane på legepladsen eller i den lokale park. Banen skal være lang – op til 200 meter.

Aktiviteten er også god på en strandtur, hvor I kigger på dyr i vandkanten, og bagefter løber om kap med de dyr I har set. Lav et skilt for hver fisk med navn og antal meter den svømmer på 10 sekunder, og stil skiltene op langs løbebanen. F.eks. står skiltet med makrellen 54 meter fra start.

Selve aktiviteten

Tegn en streg i jorden ved start. Alle børn stiller op bag stregen.

Giv signal når børnene må løbe og start stopuret.

Fløjt når der er gået 10 sekunder.

Læs skiltene sammen med børnene, så de ved om de bevæger sig lige så hurtigt som f.eks. hundestejle eller en haj.

Gå sammen helt ud til det skilt der er længst væk, og snak om hvor hurtig denne haj er.

Materialer

I skal bruge: et stopur, en fløjte, et langt målebånd, en lang lige løbebane, skilte med hajernes navne og det antal meter de har svømmet (f.eks. „Torsk 5 meter på 10 sekunder”).

Så hurtigt svømmer fiskene på 10 sekunder:

Hundestejle	2 meter på 10 sekunder	0,7 km/t
Rødspætte	3 meter på 10 sekunder	1,2 km/t
Torsk	5 meter på 10 sekunder	1,8 km/t
Brugde	18 meter på 10 sekunder	6,3 km/t
Havørred	33 meter på 10 sekunder	12 km/t
Makrel	54 meter på 10 sekunder	19 km/t
Sildehaj	110 meter på 10 sekunder	40 km/t
Blåhaj	195 meter på 10 sekunder	70 km/t

Flyv med vind!

Formål

Børnene oplever, at vindens kræfter kan få vingerne til at dreje rundt.

Forberedelse

Kræver ingen forberedelse.

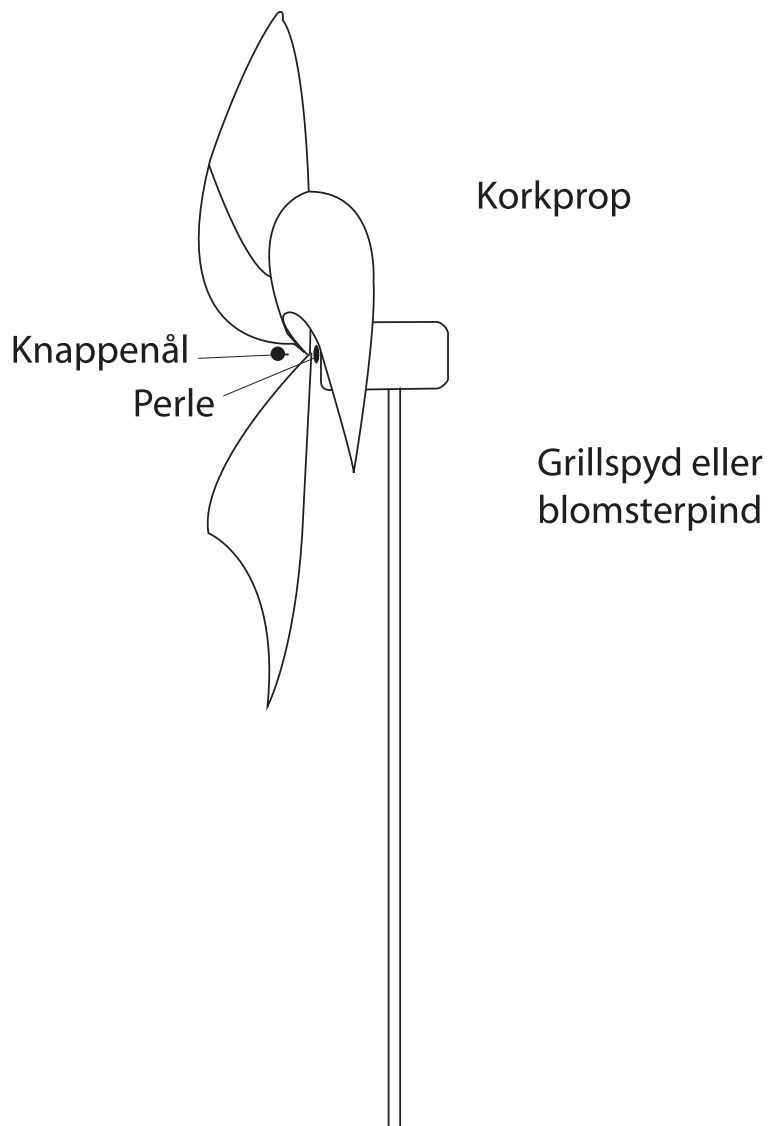
Selve aktiviteten

Børnene bygger deres egen lille vindmølle, som holdes op mod vinden. Hvis der skulle være vindstille, kan man „løbe den i gang“.

Materialer

Til hver vindmølle skal bruges:

- Et grillspyd eller blomsterpind
- En korkprop
- Et stykke karton
- En knappenål
- En perle

Gæt en dyrelyd

Formål

Ved at lytte til lyde fra forskellige dyr bliver børnene opmærksomme på hvilke dyr, der laver hvilke lyde og deres høresans trænes.

Forberedelse

Lån forskellige lyd-CDer på biblioteket. Der findes en hel serie med et stort antal lyde fra dyr.

Tegn en række forskellige dyr, klip dem ud af blade eller brug legetøjsdyr. De dyr, hvis lyde bliver spillet, skal være repræsenteret i fysisk form. Hav eventuelt også dyr med, hvis lyde børnene ikke hører.

Materialerne kan bestilles via www.bibliotek.kk.dk eller www.bibliotek.dk.

Selve aktiviteten

En dyrelyd afspilles og børnene vælger det dyr, der siger lyden mellem de opstillede dyr.

Variationer:

- Lad børnene selv lave en dyrelyd hver. De andre børn skal så gætte, hvilket dyr der er tale om.
- På skift bevæger børnene sig som forskellige dyr, mens de siger som de pågældende dyr. De andre børn skal prøve at finde ud af, hvilket dyr, der er tale om.

Materialer

Tegninger af dyr, udklippede dyr, legetøjsdyr eller lignende.
CD-afspiller, CDer med dyrelyde

CD

Fugle, insekter, padder og kronhjorte

Danmarks Radio. Lydarkivet

1 cd, stereo

Forlag: Danmarks Radio, Lydarkivet

Emne: lydeffekter

Opstilling i folkebiblioteker: 58

Produceret af Danmarks Radios Lydarkiv

Danmarks Radio, Lydarkivet

Indhold (lydeffekter): Fugle ; Insekter ; Padder ; Kronhjorte

CD

Röster från mörka skogar

däggdjur inspelade av Lars Erik Olsson

1 cd

Forlag: Vildmarksljud

Emne: ulve; loss; ræve; elg; kronhjorte; rådyr; lydeffekter

Opstilling i folkebiblioteker: 58.9

Indeholder lyde fra ulv, los, ræv, elg, kronhjort, rådyr ... [et al.]

Optaget i Sverige 1974-1998

VildmarksljudCD 001

Pris ved udgivelsen: kr. 221,00.

CD

Dyr 1

Danmarks Radio. Lydarkivet

1 cd, stereo

Forlag: Danmarks Radio, Lydarkivet

Opstilling i folkebiblioteker: 63.67

Produceret af Danmarks Radios Lydarkiv

Pris ved udgivelsen: kr. 450,00 (for biblioteker, gennem DBC), kr. 400,00 (for øvrige, fra DR).

Indhold (lydeffekter): Hund, Collie, inde; Hund, Collie, ude; Hund, Schæfer, inde; Hunde, grønlandske; Hundehvalp, inde; Hundehvalpe dier; Vagthund, ude; Kat spinder; Kat mjaver, inde; Rotter piber; Chimpanser, Zoo, ude; Chimpanser, Zoo, inde; Tiger, Zoo, ude; Flyvende hunde

CD

Heste

Danmarks Radio. Lydarkivet

1 cd, stereo

Forlag: Danmarks Radio, Lydarkivet

Opstilling i folkebiblioteker: 58.97

Produceret af Danmarks Radios Lydarkiv

Pris ved udgivelsen: kr. 450,00 (for biblioteker, gennem DBC), kr. 400,00 (for øvrige, fra DR).

Indhold (lydeffekter): Heste i galop, trav, skridt og spring, på skovvej, på brosten, ved stald og i sne; Heste, græsser; Heste, urolige

CD

Fugle og insekter

Danmarks Radio. Lydarkivet

1 cd, stereo

Forlag: Danmarks Radio, Lydarkivet

Opstilling i folkebiblioteker: 58.8

Produceret af Danmarks Radios Lydarkiv

Pris ved udgivelsen: kr. 450,00 (for biblioteker, gennem DBC), kr. 400,00 (for øvrige, fra DR).

Indhold (lydeffekter): Lærker; Måger ved fjord; Mågekoloni; Fuglesang, skov; Fuglesang, villahave; Bogfinker; Junglefugle; Papegøje, inde; Græshoppe; Fårekylinger; Cikader; Fluer, inde; Bier, ude; Insekter + lærke

CD

Fugle, 2

Danmarks Radio. Lydarkivet

1 cd, stereo

Forlag: Danmarks Radio, Lydarkivet

Opstilling i folkebiblioteker: 58.8

Produceret af Danmarks Radios Lydarkiv

Pris ved udgivelsen: kr. 450,00 (gennem DBC).

Indhold (lydeffekter): Undulat i bur; Fuglesang, have; Fuglesang, sommerhusområde; Fuglesang, skov; Fiskehejrer; Råger; Solsort; Havmåger; Junglefugle ved sø

BOG

Fugle, 2

Danmarks Radio. Lydarkivet

1 compact disc (ca. 59 min.) (stereo)

Forlag: Danmarks Radio, (Lydarkivet)

Produceret af Danmarks Radios Lydarkiv

Indhold (lydeffekter): Undulat i bur; Fuglesang, have; Fuglesang, sommerhusområde; Fuglesang, skov; Fiskehejrer; Råger; Solsort; Havmåger; Junglefugl ved sø

CD

Waldkonzert : digitale Hörbilder

von Walter Tilgner, in Zusammenarbeit mit dem Bodensee-Naturmuseum Konstanz

1 cd + 1 teksthæfte ; 12 sider, illustreret

Forlag: Natural Sound/Wergo

Emne: lyde; naturen

Opstilling i folkebiblioteker: 56.1

Lydbilleder fra naturen gennem de fire årstider: regn, torden, vandløb, fugle og andre dyr fra skoven

Pris ved udgivelsen: kr. 189.00.

Indhold (lydeffekter): Winter; Frühling; Sommer; Herbst

Hvem lever hvor?

Formål

„Hvem lever hvor” træner børnenes observationsevner og øger deres kendskab til dyr og deres levesteder.

Forberedelse

Find eller skab en eller flere landskabstyper. Lad eventuelt børnene arbejde med forskellige landskabstyper, f.eks. skov med sø, savanne, ørken, regnskov, indlandsis osv. Landskaberne kan tegnes to-dimensionelt eller udformes tre-dimensionelt, f.eks. i bunden af en stor, lav papkasse. Ved hjælp af forskellige typer materialer bygges landskabet op. I kan f.eks. bruge affald, naturmaterialer, ler eller papmaché, som formes til de ønskede landskabstyper og derefter males.

Til de enkle landskabstyper skal der så samles en række forskellige hjemmehørende dyr sammen. Husk at dyrene også kan være insekter og kryb.

Dyrene kan klippes ud af magasiner eller tegnes og eventuelt lamineres. Der kan også bruges legetøjsdyr.

Ud over de hjemmehørende dyr, kan der også være dyr der ikke naturligt hører til i landskabstypen.

Selve aktiviteten

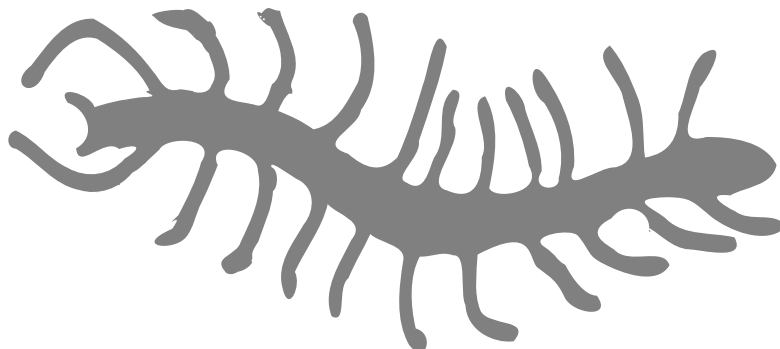
Børnene får en bunke dyr, de skal placere på deres respektive levesteder i landskabet. I bunken af dyr, kan der være nogle, der ikke er naturligt hjemmehørende i den landskabstype. Undervejs opfordres børnene til at sætte ord på de enkelte landskabstyper og hvad det er, der gør levestedet egnet til de enkelte dyr – eller netop ikke egner sig til, at dyret kan leve i det pågældende landskab.

Pædagogen kan også placere dyrene „helt hen i vejret”, f.eks. placere en fisk i et træ og lade børnene rette „fejlen”.

Aktiviteten kan varieres ved at placere legetøjsdyr langs en rute i naturen. Når dyrene er fundet, kan de grupperes efter de landskabstyper, hvor de lever, og børn og voksne kan sammen tale om de enkelte dyr og deres levested, føde, bevægelsesform, adfærdsmønster osv.

Materialer

Affald, naturmaterialer, ler, papmaché, papir, pap, maling, papkasse, billeder af dyr, tøjdyr mm.

Hvor bor frøen i naturen og hvad spiser den?

Formål

Denne aktivitet egner sig til at indgå i et forløb om dyr i naturen, om hvor de lever og hvad de spiser. Aktiviteten indeholder en stillesiddende del og en aktiv del. Den stillesiddende del består af et kort oplæg om, hvor frøer lever og hvad de spiser.

Aktivitetens del er en kort stafet, hvor børnene hopper som en frø.

Forberedelse

Find ud af, hvad frøer spiser og hvor de lever. Gå evt. på biblioteket og lån en historie om frøer eller digt en historie selv.

Find billeder af forskellige frøer, som børnene kan se. Der lever 8 forskellige arter af frøer i Danmark.

Selve aktiviteten

Fortæl børnene en kort historie om frøer og om hvor de lever og hvad de spiser. Herefter laves et lille stafetløb, hvor børnene selv hopper som frøer.

Børnene inddrages så meget som muligt i fortællingen. Måske kan børnene fortælle om, at de har set frøer i haven eller i naturen.

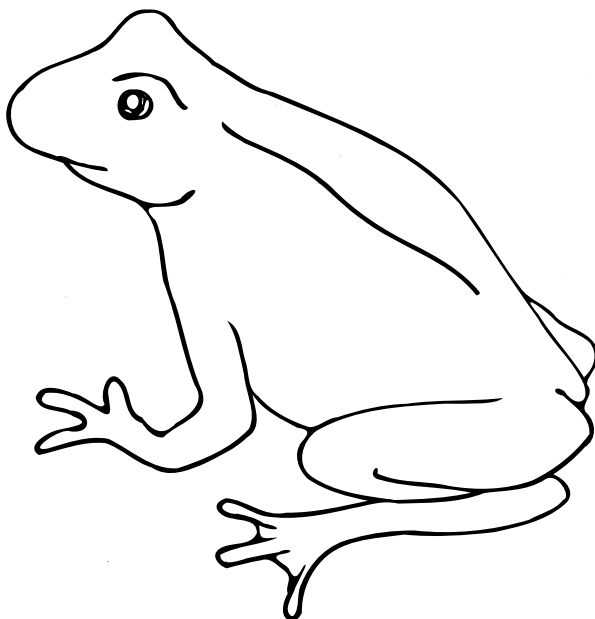
Materialer

En kort historie om frøer, tæpper som børnene kan sidde på.

Store billeder af de forskellige frøer, der findes i naturen.

Se her hvordan du kan folde din egen frø i papir

<http://helene.sostacks.dk/> – vælg punktet 'papir med mere' og herunder 'fold en frø'.

Sjov med strandskaller

Formål

Aktiviteten vækker børnenes forundring og fascination over naturens former og giver dem mulighed for kreativ udfoldelse med udgangspunkt i de materialer vi finder i naturen.

Forberedelse

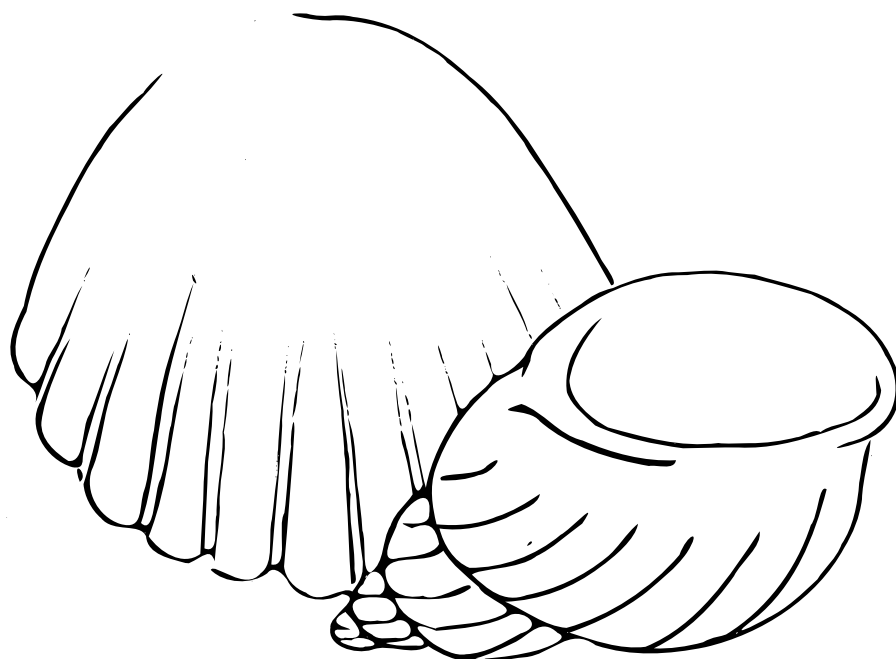
En tur til stranden kan gennemføres på alle årstider. Oplevelsen vil være forskellig alt efter, om I kommer en varm sommerdag, hvor I kan soppe og fange smådyr med net i vandkanten eller på en stormfuld efterårsdag, hvor I kan gå på opdagelse efter skaller i det opskyllede tang på stranden.

Selve aktiviteten

Find tomme skaller af muslinger og snegle på stranden. Vælg de skaller ud, du vil bruge til et smykke. Bor et hul i skallerne med boret og træk skallerne på en snor til en halskæde.

Materialer

Strandskaller, snor, små bor med håndtag

Søens og vandhullets fugle

Formål

I byens parker er der ofte søer og vandhuller med mange fugle (f.eks. svaner, måger, ænder og gæs). Fuglene her er ikke sky, så der er mulighed for at betragte dem på nært hold.

„Søens og vandhullets fugle” giver sjove oplevelser med fugle på nært hold og børnene får mulighed for at lære dem bedre at kende. I kolde vintre kan fodring være et vigtigt supplement til den føde, som fuglene selv kan finde.

Hvordan fodrer man?

– 3 gode råd om fodring af fugle

1) Læg foderet på land i stedet for at smide det i søen

Hvis du fodrer på land kan fuglene nå at spise foderet. Hvis du fodrer på vandet vil en del synke til bunden og forurene søen.

2) Korn er bedre end brød

Alle fugle kan godt lide franskbrød, men der er ikke ret meget næring i brødet. Brug hellere korn, så får fuglene den næring de har brug for.

3) Fodring med måde

Hvis du fodrer med brød, så nøjes med at give børnene 1-2 skiver de kan fordre med. Hvis du bruger korn er 1-2 håndfulde korn pr. barn rigeligt. Store mængder foder vil ikke blive spist og derfor tiltrække rotter.

Selve aktiviteten

Placer børnegruppen på græsset, så de sidder i hesteskoform, med åbningen mod søen. Kig efter gåselort før I sætter jer! Fordel noget af foderet på græsset midt i hestekoform og vent på at fuglene kommer. Hvis man sidder helt stille, vil man kunne iagttage fuglene på nært hold.

Find fuglenes „hakkeorden” – hvilken fugl bestemmer?

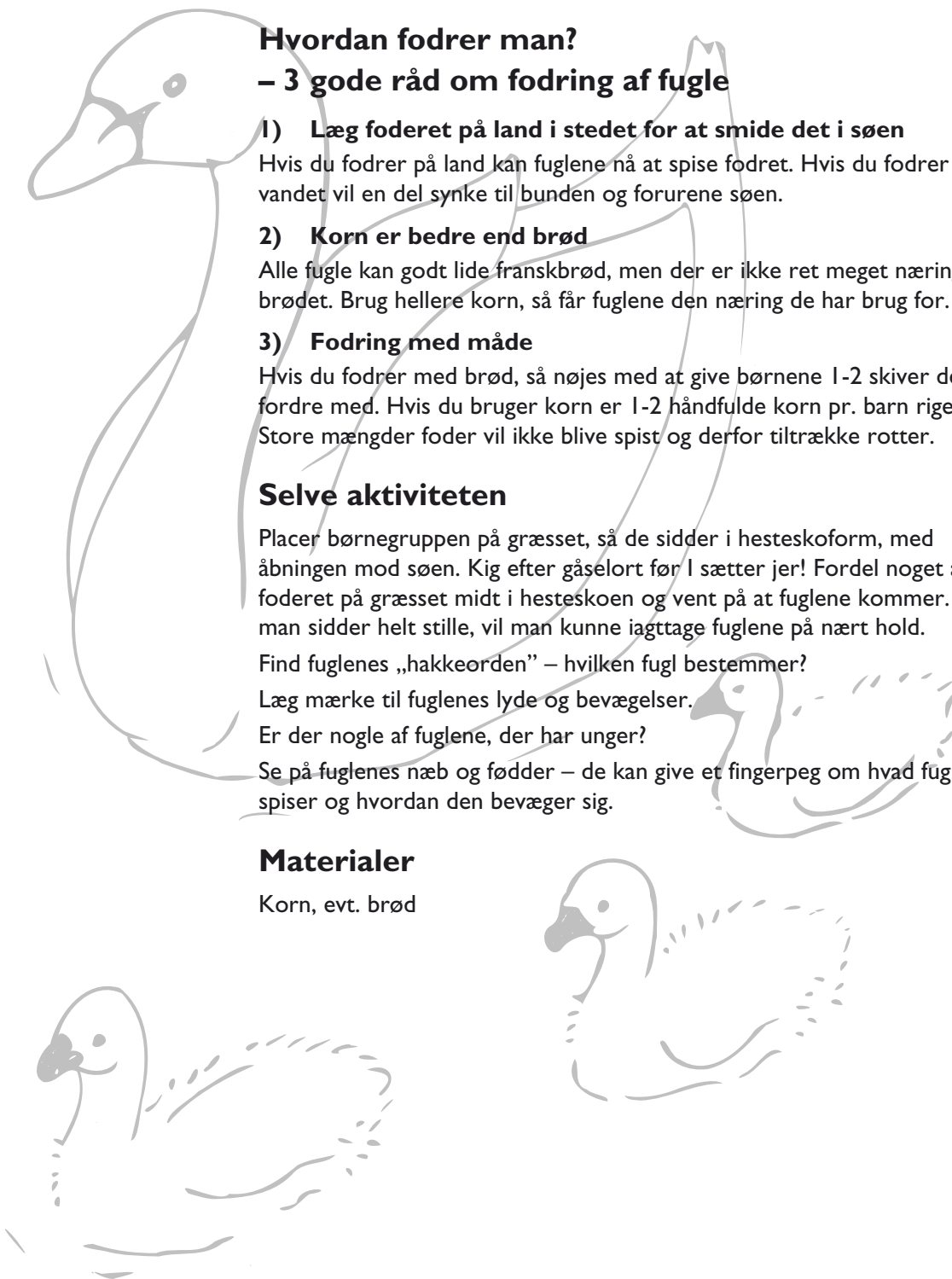
Læg mærke til fuglenes lyde og bevægelser.

Er der nogle af fuglene, der har unger?

Se på fuglenes næb og fødder – de kan give et fingerpeg om hvad fuglen spiser og hvordan den bevæger sig.

Materialer

Korn, evt. brød

Varm mad med solen

Formål

Børnene oplever med denne aktivitet solens fantastiske evne til at afgive varme ved brug af brændglas.

Forberedelse

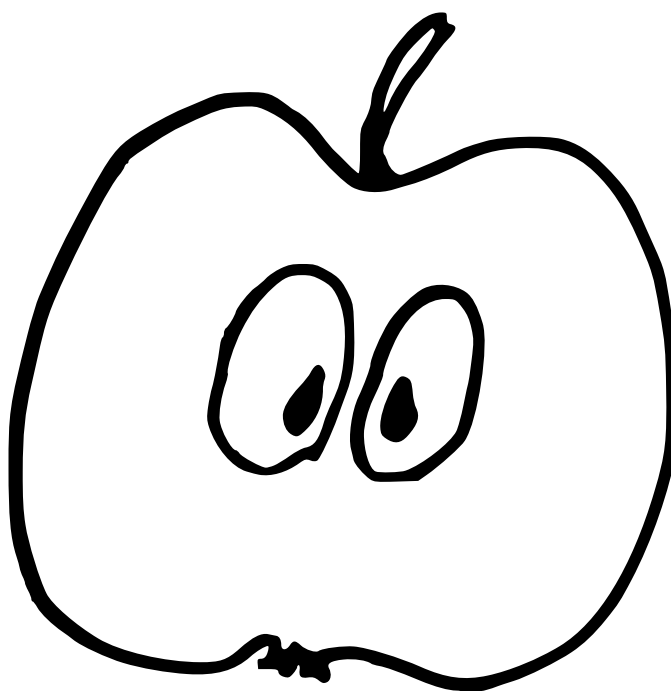
Tjek vejrudsigten. Det må ikke være overskyet.

Selve aktiviteten

Børnene bruger deres brændglas til at opvarme små stykker mad. Maden placeres på et underlag, eksempelvis en træstub eller andet, der kan tåle varme og brændglasset holdes op, så solens stråler rammer maden gennem brændglasset.

Materialer

Brændglas og egnet mad, f.eks. bittesmå pandekager eller æblestykker med sukker og kanel.

Energi- & Vandværkstedet

Energi- & Vandværkstedet er en eksperimenterende miljøskole, hvor der er mulighed for gennem lege og oplevelser at fordybe sig i vandets hemmeligheder. Formålet med Energi- & Vandværkstedet er at give børn i Københavns Kommune indsigt og forståelse for vand som en ressource, der er værd at passe på. Energi- & Vandværkstedet drives og udvikles i et samarbejde mellem Københavns Energi og Miljøtjenesten i København.

Energi- & Vandværkstedet tilbyder følgende forløb i 2008 for daginstitutioner

- Haletudser og søens liv
- Skibe og Vandets kraft

Derudover vil der være mulighed for at deltage i „Haletudsens forvandling“ og ”Visse, vasse, vejr”, som er en del af „Naturvidenskab i Børnehøjde“. Læs mere om forløbene i klimamaterialet, som udsendes til institutionerne i maj 2008 eller under „Børnehaver og Miljø“ på www.groeninstitution.kk.dk

Haletudser og søens liv

Det myldrer med liv i Vandværkstedet vandhul, og udstyret med net og spand fanger vi de mange spændende dyr, der lever i vandet. Nogle af dyrene spiser de andre, og nogle dyr er dem, der bliver spist. Vi finder ud af, hvor langt haletudserne er i deres forvandling, inden børnene selv skal prøve at være en haletudse og gennemgå forvandlingen fra haletudse til frø.

Skibe og Vandets Kraft

Børnene skal sejle og lege med skibe, eksperimenter og prøve kræfter med vandet, og de voksne skal være børn igen. Der skal prøves kræfter med Vandværkstedets vandbane, hvor man i løbet af besøget både skal se om man kan komme igennem forhindringsbanen og se om man kan få dæmningen til at holde. Måske laver vi selv et skib, som kan bringes med hjem i institutionen.

Bookning

Bookning foregår via BUFnet. Gå ind på hjemmesiden www.bufnet.kk.dk – Vælg punktet „Mit BUFnet”. Log dig ind med brugernavn og password. Adgangskoden er NN (store bogstaver) efterfulgt af et punktum og derefter institutionens fem cifrede institutionsnummer. Der skal ikke være mellemrum noget steds. Eksempel: Hvis institutionsnummeret er 38750, skal du skrive: NN.38750. Passwordet er 2143 og fælles for alle daginstitutioner.

Hvis du er i tvivl om, hvordan man booker, kan du henvende dig til Malene Enderberg på tlf. 33 66 43 70 eller via mail: malene.enderberg@buf.kk.dk som så vil guide dig gennem bookningen.

Aflysning

Hvis det er nødvendigt at aflyse et besøg, bedes Frank Olesen kontaktet på telefon 27 77 02 94

Praktisk information

Energi- & Vandværkstedet

Roskildevej 211-213

2500 Valby

Telefon 27 77 02 94

Transport

Busser 6A, 15, 21, 22 og 123

Naturværkstedet Kløvermarken

Naturværkstedet Kløvermarken har uanede aktivitets- og oplevelses muligheder. Med sin beliggenhed ved Christianshavns ydre voldgrav er det en lille naturperle i storbyen.

Naturværkstedets fokus er på natur- og miljøformidling gennem leg og sanseoplevelser. Naturværkstedet består af en 5.000 m² stort naturområde og et økologisk demonstrationshus og drives og udvikles i et samarbejde mellem Københavns Miljø- og Energikontor og Miljøtjenesten i København.

Naturværkstedet Kløvermarken er et åbent besøgssted, som man kan besøge hele året, hvis blot man booker i forvejen. Her kan I komme og lege, eller I kan få Naturværkstedets personale til at sætte jer i gang med forskellige aktiviteter. Der er blandt andet mulighed for at beskæftige sig med livet i søen og insekter, I kan lave bål og mad over det, finde urter og bruge dem i te eller madlavning. Men Naturværkstedet er også åbent for gode ideer til andre aktiviteter.

Naturværkstedet tilbyder følgende forløb i 2008

- Energiformidling i børnehøjde
- Klima og naturens skraldemænd
- Klima og dyrelivet i søen

Derudover vil der være mulighed for at deltage i „Fra spire til majsmark – nu også med havre”, „Fugle – kom og kig ” og „Visse, vasse, vejr”, som er en del af „Naturvidenskab i Børnehøjde“. Læs mere om forløbene i klimamaterialet, som udsendes til institutionerne i maj 2008 eller under „Børnehaver og Miljø“ på www.groeninstitution.kk.dk

Energiformidling i børnehøjde

Energiformidling i børnehøjde sætter fokus på naturens kræfter. Solen, vinden og vandet er alle naturelementer og de har hver især evner og kræfter, der både er fascinerende og brugbare for os mennesker. Under besøget eksperimenterer vi med enten solen, vinden eller vandet i Energilaboratoriet eller ude i området, og I har mulighed for at se forestillingen i Energicirkuset.

Klima og naturens skraldemænd

Klima og Naturens Skraldemænd sætter fokus på, hvilken betydning naturens mange leve- og gemmesteder har for krible-krable dyr. Vi undersøger hvilken rolle dyrene har i fødekæden og kigger på om et tørt, varmt klima kan påvirke deres levesteder?

Efter en kort introduktion går børnene ud i mindre grupper som naturdetektiver på naturområdet, hvor de på forskellige, primært fugtige levesteder, indsamler insekter som herefter studeres på nærmere hold.

Klima og dyrelivet i søen

Oplev det fantastiske dyreliv, der kan være i en lille sø. Det er ikke kun fisk, hajer og krabber der lever under vandoverfladen – det myldrer med meget andet liv. Efter en kort introduktion om vandplanter og vandkvalitetens betydning for dyrene, fanger børnene nogle af søens dyr med fiskenet. Fangsten studeres derefter på nærmere hold.

Bookning

Bookning foregår via BUFnet. Gå ind på hjemmesiden www.bufnet.kk.dk – Vælg punktet „Mit BUFnet“. Log dig ind med brugernavn og password. Adgangskoden er NN (store bogstaver) efterfulgt af et punktum og derefter institutionens fem cifrede institutionsnummer. Der skal ikke være mellemrum noget steds. Eksempel: Hvis institutionsnummeret er 38750, skal du skrive: NN.38750. Passwordet er 2143 og fælles for alle daginstitutioner.

Hvis du er i tvivl om, hvordan man booker, kan du henvende dig til Malene Enderberg på tlf. 33 66 43 70 eller via mail: malene.enderberg@buf.kk.dk som så vil guide dig gennem bookningen.

Når I booker elektronisk skal I efterfølgende ringe til Naturværkstedet for at drøfte det bookedede forløb nærmere. Kontakten til Naturværkstedet skal dog ske EFTER at du har booket forløbet via bufnet.

Aflysning

Hvis det er nødvendigt at aflyse et besøg, bedes Lis Vallentin kontaktet på telefon 20 66 80 05 eller Frank Olesen på telefon 27 77 02 94

Praktisk information

Naturværkstedet Kløvermarken

Kløvermarksvej 35

2300 København S

Telefon 20 66 80 05 eller 27 77 02 94

Transport

Busser 2A, 77, 78, 40, 350S

Bus 40 går lige til døren, men kører ikke ret tit.

Bus 2A, 77 samt 78 kører til Christmas Møllers Plads, hvorfra der er omkring 20 min. gang.

Man kan også tage Metroen til Christianshavns Torv og gå ca. 30 min

Øresundsmiljøskolen

Med base i havnen arbejder Øresundsmiljøskolen både med byens kulturhistoriske miljøer og med Øresunds natur, miljø og historiske betydning. Børnene får gennem aktiviteter og oplevelser et indblik i livet i havet og havnen, samt mulighed for at komme tæt på nogle af de dyr, der lever her.

Øresundsmiljøskolen drives i samarbejde mellem foreningen Norden og Miljøtjenesten i København

I sæsonen 2008 tilbyder Øresundsmiljøskolen følgende forløb for daginstitutioner

- Smådyr i havet

Derudover vil der være mulighed for at deltage i „Hjælp, vi mangler et hjem“ og ”Visse, vasse, vejr“, som er en del af „Naturvidenskab i Børnehøjde“. Læs mere om forløbene i klimamaterialet, som udsendes til institutionerne i maj 2008 eller under „Børnehaver og Miljø“ på www.groeninstitution.kk.dk

Smådyr i havet

Et forløb hvor børnene iført waders og redningsveste går på opdagelse efter livet under havets overflade. Børnene får mulighed for at fange rejer, krabber, hundestejler, vandmænd m.m.

Efterfølgende undersøger vi vores fangst i Øresundsmiljøskolens vandborde, og vi kikker på miljøskolens egne fisk og krabber. De modige børn kan prøve at holde en krabbe. Undervejs er der tid til, at vi laver andre aktiviteter. Det kunne være rensning og rygning af friske fisk, gipsafstøbninger af muslingskaller eller måske en krabbekrog. Valget af aktiviteter afhænger af årstider, vind og vejr, samt gruppens størrelse.

Bookning

Bookning foregår via BUFnet. Gå ind på hjemmesiden www.bufnet.kk.dk – Vælg punktet „Mit BUFnet”. Log dig ind med brugernavn og password. Adgangskoden er NN (store bogstaver) efterfulgt af et punktum og derefter institutionens fem cifrede institutionsnummer. Der skal ikke være mellemrum noget steds. Eksempel: Hvis institutionsnummeret er 38750, skal du skrive: NN.38750. Passwordet er 2143 og fælles for alle daginstitutioner.

Hvis I er i tvivl om, hvordan man booker, kan I henvende jer til Malene Enderberg på tlf. 33 66 43 70 eller via mail: malene.enderberg@buf.kk.dk som så vil guide jer gennem bookningen.

Aflysning

Hvis det er nødvendigt at aflyse et besøg, bedes Frank Olesen kontaktet på telefon 27 77 02 94

Praktisk information

Øresundsmiljøskolen

Carls Bastion, Refshalevej 70

1432 København K

Telefon 27 77 02 94

Transport

Bus 66 eller havnebussen.

Tag bus 66 fra Hovedbanegården eller Christianshavns Torv. I skal stå af ved Bodenhoffs Plads og gå ad Refshalevej 300-400 meter til Carls Bastion. Carls Bastion er en stor firkantet grå bygning der ligger frit ud til Refshalevej.

I kan også vælge at tage havnebussen til Holmen Nord. Herfra går I over den lille bro, nordpå (mod venstre) ad Danneskjold-Samsøes Allé og følger vejen der svinger til højre forbi Søværnet. I skal hele tiden have vandet på højre hånd. Efter 50 meter drejer I til højre ad Refshalevej, går forbi Frederiks Bastion og går 300-400 meter til Carls Bastion.

Carls Bastion ligger ca. midt på Refshalevej på Christianshavn.

Elektronisk bookning

Sådan gør du

Bookning foregår via www.bufnet.kk.dk, som er en portal for pædagogisk ansatte i Københavns Kommune. Ved bookning skal I have en adgangskode og et brugernavn.

Adgangskoden er NN (skrevet med store bogstaver) efterfulgt af et punktum og derefter institutionens fem cifrede institutionsnummer. Der skal ikke være mellemrum noget steds. Eksempel: Hvis institutionsnummeret er 38750, skal I skrive: NN.38750. Passwordet er 2143 og fælles for alle daginstitutioner. Hvis I er i tvivl om, hvordan man gør, kan I henvende jer til Malene Enderberg på tlf. 33 66 43 70 eller via mail:

malene.enderberg@buf.kk.dk som så vil guide jer gennem bookningen.

Rigtig god fornøjelse med bookningen!

Vi glæder os til at se jer på miljøskolen!

Aflysning

Hvis I er nødt til at aflyse et besøg, bedes I ringe til Lis Vallentin på telefon 20 66 80 05, hvis det drejer sig om et besøg på Naturværkstedet Kløvermarken og til Frank Olesen på telefon 27 77 02 94, hvis det drejer sig om besøg på en af de øvrige miljøskoler.

Selve bookningen

- Gå ind på hjemmesiden www.bufnet.kk.dk – Vælg punktet „Mit BUF-net”
- Log dig ind med brugernavn og password
- Du har nu mulighed for at foretage bookninger eller se status på bookninger, du allerede har foretaget
- Vælg menupunktet „Foretag booking“
- Vælg under klassetrin „Børnehaver“ og angiv antallet af børn
- Du kan nu angive en periode, du ønsker at søge inden for via felterne „Ønskes tidligst“ og „Ønskes senest“. Dette kan enten ske ved at trykke på det lille kalender-ikon til højre for det hvide felt, eller ved, at du selv udfylder feltet. Husk at skrive datoen helt ud, fx 26-09-2005. Jo længere periode, du søger indenfor, jo flere valgmuligheder vil du få
- Du kan vælge at angive, hvilken miljøskole, du ønsker via dropdown-boksen til højre for feltet „Sted“
- Det er frivilligt om du vil udfylde felterne med dato og sted. Hvis du ikke skriver noget i disse felter, søger du på alle aktivitetssteder, alle typer forløb og alle tilgængelige datoer, det er muligt for dig at booke
- Tryk på knappen „Søg“. Du får nu vist alle de aktiviteter, du og dine børn har mulighed for at deltage i
- Listen med aktivitetsmuligheder er i datoorden. Vær opmærksom på, at datoen vises omvendt, dvs. først kommer årstallet, så måneden og til sidst dagen. For de fleste aktiviteter vil tidspunktet også være vist. Du kan desuden se, hvilke forløb der er tale om, og på hvilket aktivitetssted, arrangementet finder sted
- Vælg den dato og det arrangement du ønsker, ved at trykke på datoen i venstre side
- Du får nu vist et nyt skærmbillede, som viser hvilken dato, du har valgt (omvendt datoorden), hvilke forløb, der er tale om, og det aktuelle aktivitetssted. Du kan nu selv udfylde institutionens navn og du har mulighed for at skrive kommentarer til bookningen. Du kan f.eks. skrive hvor mange voksne, der kommer med på turen eller hvis der er særlige hensyn, vi skal være opmærksomme på. Det er desuden en rigtig god ide, hvis du skriver dit private telefonnummer eller mobilnummer, så vi kan få fat i dig, hvis vi vil aftale nærmere, eller hvis vi er nødt til at aflyse arrangementet. Alle oplysninger, du giver os, vil blive behandlet fortroligt.
- Tryk derefter på knappen „Book denne resurse“. Bookningen er nu gennemført
- På siden med oversigten over „Dine bookninger“, kan du nu se din bookning, som er markeret med grøn og i feltet „status“ er der angivet „Bookning bekræftet“
- Du kan efterfølgende skrive beskeder til aktivitetssteder, ligesom de kan skrive til dig i forbindelse med den enkelte bookning. Du kan sende og modtage beskederne ved at trykke på det aktuelle forløb